

Datum

21 mei 2025

Kenmerk

BBPZ/LS/RBos/25-050

**Aan**

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. de vaste Kamercommissie van SZW, cc VRO

Onderwerp

Commissiedebat Armoede- en Schuldenbeleid

Geachte Kamerleden,

Op 22 mei 2025 spreekt uw Kamer in een Commissiedebat over het armoede- en schuldenbeleid. Dit loopt deels vooruit op het aangekondigde Nationaal Programma Armoede en Schulden. In dit kader willen wij u een aantal overwegingen meegeven die u kunt betrekken in het debat.

Armoede en schulden zijn bovenal een inkomensvraagstuk

De Commissie Sociaal Minimum gaf eind 2023 een aantal belangrijke aanbevelingen:

1. Verhoging van het sociaal minimum: De commissie adviseert om het sociaal minimum te verhogen via het minimumloon, de bijstandsuitkering en de huurtoeslag. Dit is noodzakelijk om te voorkomen dat mensen de komende jaren geld tekortkomen.
2. Inkomenszekerheid: De commissie benadrukt dat inkomenszekerheid een zeer belangrijke voorwaarde is om maatschappelijk en sociaal volwaardig mee te kunnen doen. Dit kan worden geboden via het inkomen zelf of aanvullend via de huurtoeslag.
3. Flexbudget: Het instellen van een individueel flexbudget van 9% wordt aanbevolen om huishoudens voldoende ruimte te bieden om kleine tegenvallers op te kunnen vangen.
4. Kinderbijslag en kindgebonden budget: De commissie adviseert ook maatregelen voor huishoudens met kinderen, zoals verhoging van kinderbijslag en/of het kindgebonden budget.
5. Effectiviteit van huurtoeslag: De commissie stelt dat het verhogen van de huurtoeslag één van de meest kosteneffectieve maatregelen is om armoede te verminderen.

Hoewel schulden en armoede vele oorzaken kennen, blijft financiële bestaanszekerheid voor individuele huishoudens de belangrijkste randvoorwaarde om de kosten van het dagelijks bestaan het hoofd te kunnen bieden. Meer dan het verlagen van individuele kostenposten, draagt algehele inkomensverbetering voor mensen met een beperkte koopkracht bij aan deze bestaanszekerheid.

Tegelijkertijd waarschuwt het IMF dat teveel beleid van het Nederlandse kabinet kortzichtig is en te zeer gericht op het op peil houden van de koopkracht van groepen. Het IMF stelt bijvoorbeeld dat het bevriezen van de huren van sociale huurwoningen en het verlagen van brandstofprijzen een opsteker is voor sommige groepen op de korte termijn, maar op de lange termijn meer kwaad dan goed doet voor de Nederlandse economie. Het kabinet zou juist grootschalige investeringen moeten doen zodat de Nederlandse economie op lange termijn duurzaam kan groeien.

Voorgenomen huurbevriezing weinig effectief

De door het kabinet voorgestelde huurbevriezing in 2025 en 2026 is weinig effectief in het verminderen van armoede en schulden en het verbeteren van bestaanszekerheid. Zo zullen de huishoudens die huurtoeslag ontvangen slechts een deel van de huurbevriezing in hun portemonnee merken. Bijna tweederde van de huurbevriezing komt namelijk ten goede aan het minder uitkeren van huurtoeslag. Met andere woorden, de huurbevriezing levert per maand € 27 minder huurinkomsten op voor de verhuurder. Daarvan hebben huurders met huurtoeslag slechts € 9 meer te besteden. De overheid houdt er € 18 per maand aan over. Budgetinstituut Nibud gaf deze week in reactie op de huurbevroezingsplannen van het kabinet aan dat de bevroezing niet noodzakelijk is omdat met de eerder afgesproken gematigde huurverhoging de meeste huurders er al op vooruit zouden gaan in koopkracht. Dit komt omdat de lonen en uitkeringen sterker stijgen dan de huren en daarmee de huurquote in de sociale huur bij corporaties verder daalt.

Huurders zonder huurtoeslag en dus een hoger inkomen krijgen wel de volledige € 27 per maand aan bestedingsruimte erbij. De voorgestelde huurbevriezing komt dus niet terecht bij de laagste inkomens, maar vooral bij de inkomens daarboven. En de bezuiniging op de huurtoeslag in de Voorjaarsnota van structureel 800 miljoen euro wordt volledig aan de volkshuisvesting onttrokken.

Aantal huishoudens met betaalrisico's gedaald

Uit een recent onderzoek door ABF Research naar betaalrisico's bij huishoudens in sociale huurwoningen bij woningcorporaties blijkt dat het aantal huishoudens met betaalrisico de afgelopen jaren fors is gedaald ([Resultaten onderzoek](#)). Ook blijkt dat bijvoorbeeld het verhogen van de bijstandsuitkeringen nog effectiever is dan bijvoorbeeld het verhogen van de huurtoeslag. Het minst effectief blijkt uit het onderzoek het invoeren van een huurbevriezing.

Huurbevriezing leidt tot slechtere wooncondities voor huurder met laag inkomen

Huurbevriezing is niet alleen weinig effectief voor het verbeteren van de koopkracht van de laagste inkomens, maar ook indirect zal het leiden tot minder investeringen in de woningen waarin deze huishoudens wonen. [Door de voorgenomen huurbevriezing verdwijnt circa 49 miljard euro aan investeringsruimte van woningcorporaties](#). Hierdoor kunnen zo'n 180.000 sociale huurwoningen niet worden gebouwd óf 1,6 miljoen woningen niet worden verduurzaamd.

De Autoriteit woningcorporaties stelt dan ook terecht in haar [signaalrapportage](#) van 15 mei jongstleden: '*Huurbevriezing heeft negatieve impact op wooncondities, met name voor huurder met laagste inkomen.*' Op de korte termijn levert de huurbevriezing huurders met lage inkomens een klein voordeel op, maar nieuwe en toekomstige huurders worden geconfronteerd met een tekort aan betaalbare sociale woningen.

Wanneer er minder middelen beschikbaar zijn voor isoleren en de warmtetransitie, ontstaat het risico dat huurders meer energiekosten betalen voor het verwarmen van hun woning dan wanneer woningcorporaties wel op volle kracht door kunnen gaan met isoleren. Huurders met zonnepanelen worden hiernaast ook nog extra in de portemonnee geraakt vanaf 2027 door de beëindiging van de salderingsregeling. Zij betalen dezelfde lasten voor de zonnepanelen, maar hebben hier minder inkomsten uit. Huurders hebben vanwege de financiële positie vaak ook minder mogelijkheden om hun eigen verbruik te verhogen, waardoor de businesscase voor de huurder negatief kan uitvallen.

Bestaanszekerheid is meer dan alleen financieel

De eerder genoemde Commissie Sociaal Minimum gaf in haar rapport ook aan dat bestaanszekerheid meer is dan alleen financiële bestaanszekerheid. Het gaat ook om toegang tot scholing, zorg, welzijn en wonen.

Huurquote huurders corporatiewoningen verder gedaald

Als gezamenlijke woningcorporaties hebben we de afgelopen jaren fors bijgedragen aan het verbeteren van de financiële zekerheid. De huurquote van bijna alle huishoudens in sociale huurwoningen bij corporaties is gedaald en zal ook bij een huurverhoging van 4,5% (zoals in december 2024 afgesproken in de [Nationale Prestatieafspraken 2025-2035 tussen het kabinet, VNG en Aedes](#)) niet verslechteren. Dit blijkt uit het door het Nibud gedane onderzoek naar het effect van de huurverhoging in 2025 ([Huurverhoging sociale huur blijft betaalbaar in 2025 - Nibud](#)). Ook uit het recent verschenen WoON onderzoek blijkt dat de huurquote van sociale huurders die huren bij een corporatie is gedaald van 23,4 naar 20,2 procent (<https://woononderzoek.nl/documenten>).

Woningcorporaties willen maatschappelijk blijven investeren

Woningcorporaties willen daarnaast ook hun bijdrage kunnen blijven leveren aan het verkleinen van de woningnood door de komende jaren nieuwbouw te realiseren, juist voor huishoudens met een lager inkomen. Daarnaast willen ze kunnen blijven investeren in het verbeteren van de woon- en leefomgeving in kwetsbaren wijken en buurten. Juist deze investeringen komen onder druk te staan door de voorgestelde huurbevriezing en daarmee zal de wooncrisis langer duren en wordt de bredere bestaanszekerheid niet verder verbeterd.

We vragen u bovenstaande overwegingen in het debat te betrekken. Voor vragen over bovenstaande kunt u contact opnemen met mij of met Richard Bos via r.bos@aedes.nl of op telefoonnummer 06 51 92 60 72.

Met vriendelijke groet,
Aedes vereniging van woningcorporaties

Liesbeth Spies
Voorzitter